

ریتم و آریتر

برای نوآموزان گیتار

تألیف و گردآوری:
رضا فدائے

ناشر
شرکت تخصصی موسیقی

Shiraz-Beethoven.ir

وقته

موسیقی دارای دورکن اساسی است که عبارت‌اند از: «ریتم» و «صداه». شاید این سؤال برای بعضی از کسانی که به نوعی با موسیقی سر و کار دارند پیش آمده باشد که کدام یک از این دورکن می‌تواند به دیگری برتری داشته باشد. در جواب باید گفت برای ایجاد یک اثر موسیقایی مسلماً ریتم نقش اساسی‌تری را ایفا می‌کند. چون هیچ صدایی به‌خودی‌خود (بدون ریتم) نمی‌تواند موسیقایی باشد مگر اینکه تناسب زمانی در آن وجود داشته باشد. این تناسب زمانی بین صداها و سکوت‌ها است که «ریتم» را شکل می‌دهد و زمانی که صداها با ریتم ترکیب می‌شوند آن‌گاه پیدایش «ملودی» صورت می‌گیرد.

آثار موسیقایی با توجه به تقسیمات زمانی به دو قسمت تقسیم می‌شوند. آثار «متریک (دارای متر منظم)» و آثار «غیرمتریک (دارای متر نامنظم و آزاد)». در آثار متریک، نیاز به حفظ تقسیمات زمانی منظم داریم که برای مشخص شدن این تقسیمات از «متر» استفاده می‌شود. متر، اهرمی است که نظم یک اثر موسیقایی را حفظ می‌کند؛ بنابراین گاهی آثار موسیقایی غیرمتریک را، آثاری با «متر آزاد» نیز می‌نامند.

سازهای بسیاری هستند که توان اجرای ملودی را نداشته و صرفاً به اجرای ریتم در موسیقی می‌پردازند. به این سازها، «سازهای کوبه‌ای غیرملودیک» یا «پرکاشن» گفته می‌شود؛ اما بعضی از سازها مثل گیتار، این توانایی را دارند که علاوه بر اجرای ملودی، در اجرای ریتم برای همراهی نیز بسیار قدرتمند ظاهر شوند. یک گیتاریست می‌تواند همراه با اجرای یک اثر، تکنیک‌هایی را با دست راست خود بر روی ساز اجرا کند که شنونده، عدم وجود ساز کوبه‌ای را احساس نکند. این تکنیک‌ها، «تکنیک‌های ریتمنوازی در گیتار» نام دارند.

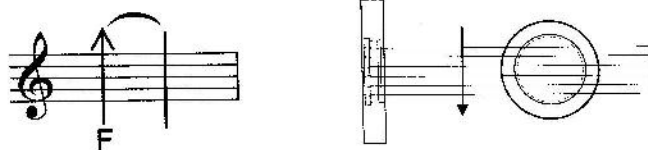
دامنه ریتم، بسیار وسیع است و شما می‌توانید بسته به میزان خلاقیت خود و با رعایت قوانین خاص، ریتم و الگوهای ریتمیک متنوع بسازید. کتابی که پیش رو دارید مشتمل بر ۷۳۰ ریتم و ۱۲۵ آرپژ است که نحوه اجرای آنها در دو حلقه DVD به صورت تصویری ضمیمه کتاب گردیده است. در این مجموعه سعی شده بسیاری از الگوهای ریتمیک شناخته‌شده و رایج مانند «راک» (Rock)، «رومبا» (Rumba)، «بولرو» (Bolero)، «کانتری» (Country)، «بلوز» (Blues) و... گنجانده شود تا با تمرین‌های مناسب و قدم به قدم، شما را با دنیای زیبای ریتم در گیتار آشنا کند. با تمرین «قدم به قدم» این کتاب، آماده خواهید شد تا با ریتم‌ها و چرخه‌های آگودی پیشرفته‌تری که در کتاب دیگری بررسی خواهند شد آشنا شوید.

این کتاب، برای کسانی نوشته شده که مدتی با گیتار سر و کار داشته‌اند و با گیتار نوازی، آشنا هستند بنابراین، از درج مطالب مربوط به تئوری موسیقی، در این کتاب، خودداری شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد تئوری موسیقی، می‌توانید به کتب مربوطه مراجعه کنید.

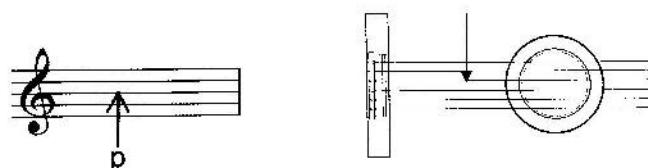
رضا فدائی

نحوه نوشتن و اجرای ضرب‌های دست راست

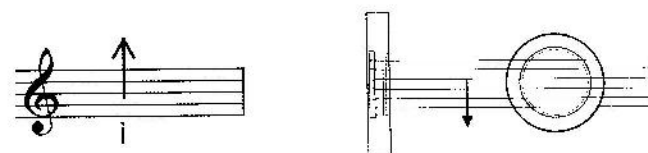
ضربه به تمام سیم‌ها از طرف سیم‌های بم (فلزی) به طرف سیم‌های زیر (نایلونی) با ارزش زمانی نت سفید.

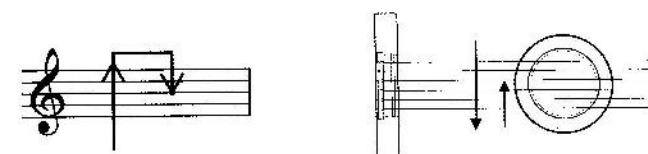
ضربه به سیم‌های باس از طرف سیم‌های بم (فلزی) به طرف سیم‌های زیر (نایلونی) با ارزش زمانی نت سیاه و با انگشت شست.

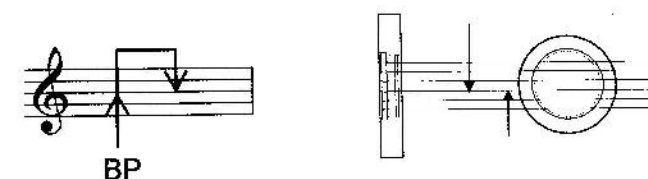
ضربه به سیم‌های زیر (نایلونی) از طرف سیم سوم به طرف سیم اول با ارزش زمانی نت سیاه و با انگشت اشاره.

ضربه به تمام سیم‌ها از طرف سیم‌های بم (فلزی) به طرف سیم‌های زیر (نایلونی) با ارزش زمانی نت چنگ و سپس ضربه از طرف سیم‌های زیر (نایلونی) به طرف سیم‌های بم (فلزی) با ارزش زمانی نت چنگ.

ضربه به سیم‌های باس با انگشت شست با ارزش زمانی نت چنگ و سپس ضربه از طرف سیم‌های زیر (نایلونی) به طرف سیم‌های بم (فلزی) با ارزش زمانی نت چنگ.

نحوه نت خوانی و اجرای آنها در سیستم تبلچه

خطوط نشان داده شده بیانگر سیم‌های گیتار هستند و اعداد نوشته شده بر روی آنها شماره باره مورد نظر. مثلاً در شکل مقابل سیم اول آزاد بوده و بر روی سیم دوم باره ۱ و در سیم سوم باره ۲ گرفته می‌شود و سپس با انگشت اشاره به سیم‌های ذکر شده از طرف سیم سوم به طرف سیم اول با ارزش زمانی نت سیاه ضربه زده می‌شود.

سیم ۱
شماره باره
سیم ۶

ریتم در میزان 3/4

ریتم در میزان سه ضربی شامل سه حرکت است:

- ۱- با *p* به سیم باس نشان داده شده ضربه می‌زنیم.
- ۲- با *i* به سیم‌های نایلونی نشان داده شده از طرف سیم بم به طرف سیم اول ضربه می‌زنیم.
- ۳- با *i* به سیم‌های نایلونی نشان داده شده از طرف سیم بم به طرف سیم اول ضربه می‌زنیم.

تمرین ۱

۱) این تمرین با ریتم ۳ ضربی اجرا می‌شود. ۲) شست را با سیمی که جلوی آن S نوشته شده شروع می‌کنیم. ۳) هر میزان دو بار نواخته شود.

EXE1

EXE2

Vals

1 *p* *i* *i*

2 *p*

3 *p*

4

5

6

7 *BP*

8 *BP*

9 *BP*

10 *BP*

11 *BP*

12 *BP*

13 *F*

14

15

16

17 *BP*

18

19 *BP*

20 *BP*

21 *BP* *BP*